

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail:
support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

**HOTĂRÂREA NR. 432
din 07.08.2014**

Dosar nr.: 443/2014

Petiția nr.: 4865/14.07.2014

Petentă : Fundația Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii Romani Criss

Reclamat: Traian Băsescu

Obiect: afirmații care încalcă demnitatea etniei rome

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

I.1.1. Fundația Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii „Romani Criss”, prin reprezentant legal, director executiv **M.C.M., având sediul în Str. Răspântiilor, nr. 11, Sector 2, București**

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. Traian Băsescu, cu domiciliul ales la sediul S.C.P., cu delegație la dosar.

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petenta sesizează C.N.C.D. cu privire la declarația Președintelui României, declarație publicată în presa scrisă în data de 10.07.2014 pe motiv că ar aduce atingere demnității romilor, de natură a crea o atmosferă degradantă și ofensatoare împotriva acestora . <http://www.agerpres.ro/politica/2014/07/10/basescu-clanurile-de-romi-au-protectie-politica-de-regula-aceasta-fiind-insotita-si-de-protectie-a-institutiilor-statului-12-06-26#>

"Clanurile de romi au protecție politică, care, de regulă, este însoțită și de protecție a instituțiilor statului care vizează lupta împotriva crimei organizate și acesta a fost motivul pentru care în CSAT s-a emis hotărâre specială care vizează lupta împotriva crimei organizate încă din anul 2009. La vremea aceea, crima organizată la nivel local era încă o problemă neatinsă. După hotărârea CSAT s-au constituit structuri mixte, procurori, SRI, poliție, DGPI, care au început lupta împotriva acestor clanuri și convingerea mea este că statul va câștiga lupta cu aceste clanuri", a spus Băsescu la Adevărul.ro.

El a adăugat că în cazul Bercea Mondial — Mircea Băsescu a fost același lucru, pentru că romii au fost întotdeauna obișnuiți să obțină favoruri, dar de data asta nu "au nimerit poarta corectă". "Dacă analiza Parchetului este corectă, eu nu vreau să fac nicio interferență în acest dosar, dar faptul că Bercea avea peste 100 de dosare la Tribunalul Slatina și primise NUP-uri pe bandă rulantă este o probă că decizia CSAT din 2009 a fost corectă. Acum, se pare, instituțiile statului au înțeles că această luptă este vitală, la fel de importantă ca lupta împotriva corupției la nivel politic. (...) Politicienii folosesc aceste clanuri la alegeri, la obținerea de resurse financiare pentru campaniile electorale și chiar pentru veniturile personale. În cazul alegerilor, clanurile sunt mobilizate la vot, pentru că liderii lor au mare influență asupra comunității", a susținut Băsescu.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Petenta a fost citată prin adresa nr. 4865/17.07.2014, iar reclamatul a fost citat prin adresa nr. 4959/17.07.2014 la sediul C.N.C.D. pentru audieri în data de 07.08.2014.

3.3. La ședința de audieri s-au prezentat petenta prin reprezentant legal iar partea reclamată prin avocați, cu împuternicire avocațială.

3.4. Prin adresa nr. 5416/07.08.2014, partea reclamată a depus punctul său de vedere, punct de vedere comunicat în ședință petentei.

3.5. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Prezent la audieri petentul a arătat faptul că își menține petiția așa cum a fost formulată, făcând următoarele precizări:

4.1.2. Petenta subliniază faptul că au mai fost formulate plângeri împotriva părții reclamate pentru afirmații discriminatorii la adresa etniei rome, în unele cazuri afirmațiile acestuia fiind sancționate, așadar >Colegiul poate observa că partea reclamată nu se află la prima abatere.

4.1.3. Se solicită sancționarea afirmațiilor, etnicizarea infraționalității având un caracter rasist.

4.1.4. Petenta mai arată faptul că declarațiile părții reclamate referitoare la clanurile infraționale au fost explicite. Pe de altă parte eventualele clarificări nu au fost făcute în public așadar fapta există.

4.1.5. În cauza Vona contra Ungariei, Curtea europeană a drepturilor omului reține faptul că acest tip de exprimare și asociere are un puternic caracter rasist.

4.1.6. Mai mult, partea reclamată nu este primul politician care face astfel de afirmații, și în trecut fiind sancționate pentru acest tip de declarații. Chiar și partea reclamată a mai fost sancționată pentru chestiuni similare.

4.1.6. Cu privire la generalizare se poate nuanța însă dacă ar fi constituit o incitare la discriminare ar fi intrat sub imperiul legii penale competent a soluționa astfel de cauze fiind parchetul

Mai arată petenta că există și alte grupări infraționale ai căror membrii aparțin altor etnii însă cea evidențiată este etnia romă.

Practic se reiterează un stereotip fiind făcută o legătură între infraționalitate și etnia romă.

Legea nr. 677 din 21 noiembrie 2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, instituie la art. 7 reguli speciale privind prelucrarea datelor cu caracter personal fiind interzisă prelucrarea datelor cu caracter personal legate de originea rasială sau etnică, de convingerile politice, religioase, filozofice sau de natură similară, de apartenența sindicală, precum și a datelor cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața sexuală.

Așadar originea etnică a individului și procesarea acestor date au un caracter special fiind ocrotite prin acte normative.

Ar trebui avută în vedere și recomandarea European Case Law Identifier (ECLI) privind introducerea în dreptul constituțional al limitărilor dreptului la liberă exprimare.

În Europa dreptul la liberă exprimare trebuie să poate fi restrâns în anumite situații, intervenția statului în asemenea situații fiind imperios necesară.

4.2. Susținerile părții reclamate

4.2.1. Cu privire la declarațiile analizate ar trebui avut în vedere contextul în care acestea au fost făcute. Se specifică faptul că afirmația supusă analizei a fost făcută în cadrul unei emisiuni „Adevărul Live” difuzat de www.adevarul.ro.

4.2.2. În cadrul emisiunii au fost abordate mai multe teme, printre care și cea referitoare la un sondaj INSCOP care reflectă percepția publicului prezent la sondaj cu privire la arestarea fratelui părții reclamate pentru acuzația de trafic de influență în scandalul „Bercea Mondial”.

4.2.3. Una dintre întrebările adresate a fost aceea referitoare la o protecție a clanurilor de interlopi de către oameni politici. În acest context reclamatul a evidențiat faptul că nimeni nu este mai presus de lege și în contextul care a generat acest sondaj, clanurile de romi și nu numai, beneficiază de protecție politică și de protecția instituțiilor statului arătând că toate clanurile de interlopi sunt vizate de hotărârea CSAT din 2009 care vizează lupta împotriva crimei organizate. În continuare reclamatul s-a referit la motivul folosirii de către politicieni a tuturor clanurilor inclusiv a clanurilor de romi. Reclamatul a mai precizat faptul că, atunci când ești președinte, ești rodul voturilor tuturor cetățenilor indiferent de etnie. A mai fost evidențiat faptul că în timpul celor două mandate reclamatul a încercat o apropiere de etnia romă pentru a nu rămâne izolată.

4.2.4. Astfel Colegiul trebuie să analizeze declarațiile pretins discriminatorii în contextul temei și a discuțiilor din cadrul emisiunii Adevărul Live și nu doar pe baza articolului publicat în presa scrisă ulterior participării reclamatului la emisiunea Adevărul Live.

4.2.5. În opinia petentei, prin această declarație reclamatul ar fi utilizat conceptul de „infracționalitate țigănească”, încalcând legea și ar fi dat un semnal de toleranță ridicată față de declarații sau acte de discriminare la adresa romilor, prin aceasta atentând „[...] în mod grav, direct, explicit la adresa demnității umane a persoanelor aparținând etniei, persoane care se regăsesc asociate, în mod colectiv, rasist și discriminatoriu, cu un mod de comportament infracțional”.

În cadrul emisiunii la care a fost invitat au fost abordate mai multe teme, printre care și ce referitoare la un sondaj INSCOP care reflectă percepția publicului participant la sondaj cu privire la arestarea fratelui reclamatului, pentru acuzația de trafic de influență în scandalul „Bercea Mondial”.

4.2.6. În acest sens, una dintre întrebările adresate eșantionului de populație chestionat a fost dacă *clanurile de interlopi din România sunt protejate de oameni politici*, discuția tratând clanurile de interlopi în general, raportat la situația particulară a arestării lui Mircea Băsescu. „Întrebare: «Clanurile de interlopi din România sunt protejate de oameni politici?». 75,5% din populație spune că da, 8% că nu. Și o întrebare importantă, «Arestarea lui Mircea Băsescu demonstrează că nimeni nu e mai presus de lege», se cere acordul sau dezacordul în privința acestui lucru - 70,6% din populație spune că da”.

4.2.7. La această întrebare, reclamatul a răspuns că „[...] Și eu susțin faptul că clanurile de romi, în primul rând, au protecție politică”, iar nu că numai aceste clanuri ar avea protecție politică, așa cum reiese din citatul modificat publicat în presă.

4.2.8. Astfel, în primul rând, în mod evident, declarația reclamatului nu statuează o caracteristică general valabilă cu privire la un grup etnic (anume că romii ar fi organizați în clanuri de infractori). A afirma un lucru despre clanurile care sunt organizate din cadrul unei anumite etnii, națiuni, nu echivalează cu a afirma că respectiva etnie este organizată în clanuri. A afirma o chestiune despre mafia rusă nu echivalează cu a afirma că rușii sunt mafioți, confuzie pe care petenta o perpetuează pe tot parcursul plângerii sale.

4.2.9. Nu constituie faptă de discriminare a afirma că există grupuri infracționale compuse din romi, așa cum nu constituie faptă de discriminare a afirma că există grupuri infracționale compuse din români, albanezi, tătari, lipoveni. referirea la aceste grupuri nu înseamnă nicidecum a permite concluzia că întreg grupul etniei romi este caracterizat de infracționalitate, asumție care este pur și simplu atribuită în mod fictiv de petentă.

4.2.10. De altfel, contrar celor susținute de către petentă, „hotărârea CSAT specială care vizează lupta împotriva crimei organizate încă din anul 2009” nu se referă la lupta cu clanurile de romi, ci la lupta împotriva crimei organizate săvârșită de orice persoană sau grup infracțional, indiferent de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată.

4.2.11. Acest lucru reiese și din transcriptul ședinței din data de 22.02.2011 în care Ministerul Administrației și Internelor a prezentat bilanțul de activitate pentru anul 2010, ședință la care a participat și reclamatul care a arătat „[...] Oriunde pui degetul apar elemente de corupție: fie că vorbim de ce am văzut cu toții la Pitești, anul trecut, cu permisele auto, fie că vorbim de ce am văzut zilele acestea prin frontiere, fie că vorbim de înțelegeri cu grupuri de crimă organizată la nivel local și toleranță față de acestea, sunt tot realități ale Ministerului Administrației și Internelor. Aveți un cadru de luptă împotriva crimei organizate și a evaziunii fiscale creat prin hotărârea CSAT, în care se stabilește un parteneriat între toate instituțiile care trebuie să colaboreze în combaterea acestor fenomene [...]”

4.2.12. Cu privire la criteriu, acesta nu ar putea fi reținut, afirmațiile nefăcând referire la întreaga etnie ci la anumite cazuri.

4.2.13. Din cele mai sus arătate se arată faptul că reclamatul nu instigă la ură, mesajul fiind în general pozitiv fără a exista intenția de a discrimina. Modul în care a fost conturată era de natură a se la clanuri raportat la situația cu Bercea Mondial.

4.2.14. Așadar analizarea afirmațiilor făcute trebuie făcută în întregul lor neputând a fi scoase din context doar anumite părți. Pentru a se putea analiza afirmațiile în întregul lor s-a atașat punctului de vedere și transcriptul emisiunii respective.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra limitei libertății de exprimare și încălcarea dreptului la demnitate umană a etnicilor romi, urmând a analiza întreg articolul și exprimarea utilizată. Afirmația supusă analizei a fost făcută în cadrul unei emisiuni „Adevărul Live” difuzat de www.adevarul.ro, fiind ulterior preluată, parțial, de către presa scrisă. În urma analizei urmează a se vedea dacă s-a adus atingere drepturilor persoanelor de etnie romă.

Prin înscrisurile prezentate, inclusiv transcriptul emisiunii respective și susținerile orale ale părților, a fost evidențiat atât contextul în care acestea au fost făcute precum și modul în care acestea ar fi putut aduce atingere etniei romi.

5.2. În drept, în soluționarea prezentei sesizări apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

- art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;
- art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;
- art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

5.3. Colegiul este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile reclamatului, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

5.4. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- să fie prevăzută de lege (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- să urmărească un scop legitim,
- să fie necesară într-o societate democratică și
- să fie proporțională cu scopul urmărit (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

5.5. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciam că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile**, deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

5.6. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de etnia acestora.

Protecția demnității unor grupuri etnice constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcarea a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup etnic și religios – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

5.7. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

5.8. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

5.9. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

5.10. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, **iar autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

5.11. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

5.12. În scopul de a determina dacă declarația obiect al prezentei sesizări constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de reclamat, contextul în care a avut loc, conținutul articolului, modul de publicare a articolului, rolul în societate al persoanei, autor al afirmației.**

Obiectivul urmărit de reclamat

5.13. Obiectivul urmărit de reclamat este important: a dorit acesta să disemineze opinii legate etnia romă ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi *Jersild c. Danemarca*). În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a reclamatului, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

5.14. Colegiul apreciază că, în speță, declarațiile părții reclamate au avut rolul de a informa publicul, de a răspunde cu privire la chestiuni de importanță majoră (independența justiției și măsurile luate în vederea combaterii crimei organizate) urmărindu-se tocmai clarificarea unor aspecte importante

Contextul în care a fost făcută afirmația

5.15. **Afirmațiile făcute de către reclamat au fost făcute în contextul prezentării unor sondaje legate de imparțialitatea justiției. În acest context "Clanurile de romi au protecție politică, care, de regulă, este însoțită și de protecție a instituțiilor statului care vizează lupta împotriva crimei organizate și acesta a fost motivul pentru care în CSAT s-a emis hotărâre specială care vizează lupta împotriva crimei organizate încă din anul 2009.”** Referirea la clanurile de romi a fost făcută în contextul prezentării unui chestionar una dintre întrebările adresate eșantionului de populație chestionat a fost dacă *clanurile de interlopi din România sunt protejate de oameni politici*”, discuția tratând clanurile de interlopi în general, raportat la situația particulară a arestării lui Mircea Băsescu. „*întrebare: «Clanurile de interlopi din România sunt protejate de oameni politici?»*. 75,5% din populație spune că da, 8% că nu. Și o întrebare importantă, *«Arestarea lui Mircea Băsescu demonstrează că nimeni nu e mai presus de lege»*, se cere acordul sau dezacordul în privința acestui lucru - 70,6% din populație spune că da”.

5.16. La această întrebare, reclamatul a răspuns că „[...] *Și eu susțin faptul că clanurile de romi, în primul rând, au protecție politică*”, iar nu că numai aceste clanuri ar avea protecție politică, așa cum reiese din citatul modificat publicat în presă.

5.17. Afirmățiile făcute precum și întreaga emisiune au avut un rol important în sfera de dezbateri publică, utilă și necesară.

5.18. Întrebarea ar fi dacă aceste aprecieri erau necesare în contextul dezbaterii publice?

5.19. Astfel, Colegiul nu poate decât să constate faptul că în prezenta cauză nu s-a depășit sfera caracterului informativ care prezintă interes pentru opinia publică aducând atingere etniei rome .

5.20. Având în vedere funcția deținută de către reclamat, s-ar putea reține aprecierile Curții Europene a Drepturilor Omului, în cauza *Lingens c Austriei*, reținându-se faptul că „Libertatea presei este unul din cele mai eficiente mijloace prin care publicul află și își formează opinii despre ideile și atitudinile conducătorilor politici. În sens larg, libertatea dezbaterii politice este esența conceptului de societate democratică”.

Conținutul articolelor

5.21. „Întrebare: «*Clanurile de interlopi din România sunt protejate de oameni politici?*». 75,5% din populație spune că da, 8% că nu. Și o întrebare importantă, «*Arestarea lui Mircea Băsescu demonstrează că nimeni nu e mai presus de lege*», se cere acordul sau dezacordul în privința acestui lucru - 70,6% din populație spune că da”.

La această întrebare, reclamatul a răspuns că „[...] *Și eu susțin faptul că clanurile de romi, în primul rând, au protecție politică*”,

Modalitatea de publicare a articolelor

5.22. În apărarea sa, reclamatul arată faptul că s-a referit la susținerea politică avută de clanurile de romi, în primul rând.

5.23. Exprimarea folosită nu este cea mai fericită, C.N.C.D. disociindu-se de afirmațiile făcute . Etnicizarea clanurilor nu este corectă, stereotipurile de acest gen putând ofensa membrii acestei comunități, totuși, declarația nu atinge o limită prin care să se încalce un alt drept fundamental într-o măsură atât de gravă, încât dreptul la libertatea de exprimare să devină secundar.

5.24. Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană dar în mod deosebit **are un caracter indispensabil pentru persoanele alese în funcții de demnitate publică, pentru partidele politice și pentru membrii acestora**, deoarece ei reprezintă pe ce care le dau votul, răspund preocupărilor acestora și le apără interesele (a se vedea *Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentată și adnotată, vol. I, pag. 750, pct. 66*). Îngerința în limitele libertății de exprimare a unei persoane aflate în funcție de demnitate publică impune o aplicare strictă din partea statului.

5.25. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se ”hrănește” din libertatea de exprimare**”. (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este un politician, persoană în funcție de demnitate publică. Totuși, este esențial pentru politicieni ca atunci când se exprimă în public să evite comentarii care pot răspândi și conduce la creșterea intoleranței (*Feret v. Belgium (no. 1561/07 din 16 iul. 2009)*).

5.26. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință**.

5.27. Reiterăm faptul că este esențial pentru demnitari și politicieni ca atunci când se exprimă în public să manifeste o responsabilitate corespunzătoare funcției de demnitate publică pe care o dețin și să evite comentarii care pot răspândii și conduce la creșterea intoleranței.

5.28. Nu poate fi reținută nici asocierea prezentei spețe cu cauza „*Vona v. Ungaria*”. În speța respectivă se reținea faptul că „*Garda maghiară*” făcea manifestări stradale împotriva

infracționalității țigănești. Cele două spețe diferă în primul rând prin absența, în cazul de față, a oricărui element de incitare. Pe de altă parte nu se poate reține nici o generalizare cu privire la întreaga etnie romă, și nici cu prezentarea acesteia ca fiind asociată cu anumite fenomene infracționale.

5.29. Pe parcursul interviului reclamatul a exprimat o opinie personală potrivit căreia clanurile de romi ar beneficia de protecție politică, în primul rând, fără a face o delimitare între acestea și alte clanuri.

5.30. Etnicizarea ar fi singurul aspect de reținut însă din contextul declarației rezultă că măsurile luate prin hotărârea CSAT din 2009 " nu se referă la lupta cu clanurile de romi, ci la lupta împotriva crimei organizate săvârșită de orice persoană sau grup infracțional, indiferent de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată.

Concluzii

5.31. Colegiul director, reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

5.32. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.** (CEDO, Lingens c. Austriei,).

5.33. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că "**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale.** Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „**nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia, Dalban vs. România).

5.34. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

5.35. **În speța de față nu se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată urmărind să sublinieze anumite aspecte apreciate ca negative.**

5.36. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, cât și cele negative, atât de către societate în general cât și de politicieni, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

5.37. **Pentru considerentele de mai sus, având în vedere obiectivul urmărit de reclamant, conținutul declarației, contextul în care a avut loc, conținutul declarației, rolul în societate a persoanei, autor al afirmației,** constatăm că în speță „nu este necesară într-o societate democratică” o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată nu constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000, republicată, declarațiile se încadrează în limitele libertății de exprimare prevăzute de art.2 alin.(8) din același act normativ
2. O copie a prezentei hotărâri va fi transmisă părților

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 01.09.2014

M/R – T.B./R.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.